రాజా బహదూర్ విశ్వేశ్వర సింగ్ మరియు ఇతరులు

వర్సెస్

కమీషనర్ ఆఫ్ ఇన్‌కమ్ టాక్స్ బీహార్ మరియు ఒరిస్సా

(J.L. కపూర్, M. హిదయతుల్లా మరియు J.C. షా, న్యాయమూర్తులు.)

1960
డిసెంబర్
15

ఆదాయపు పన్ను – మిగులు డబ్బుతో షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీల కొనుగోలు మరియు అమ్మకం – అటువంటి లావాదేవీలు, పెట్టుబడి లేదా షేర్లలో వ్యాపారం మొత్తం ఉంటే – పరీక్ష – అదనపు అమ్మకం రాబడి – వ్యాపార లాభం లేదా కేవలం మూలధనానికి అక్రెషన్ అయితే – ఇండియన్ ఇన్‌కమ్ టాక్స్ యాక్ట్, 1922 (II ఆఫ్ 1922), సెక్షన్ 66(2).

అప్పీలుదారు తన నగదు మిగులును షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీలలో పెట్టుబడి పెట్టేవారు మరియు దానికి సంబంధించిన బుక్ నెం.1 అనే ఖాతా పుస్తకాన్ని నిర్వహించేవారు. 1930 నుండి 1941-42 మధ్య కాలంలో అతను 1941-42 అకౌంటింగ్ సంవత్సరం నాటికి రూ.14.91 లక్షల విలువైన షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీలను పెద్ద సంఖ్యలో కొనుగోలు చేశాడు. అతను కొన్ని లక్షల విలువైన కొన్ని షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీలను విక్రయించాడు మరియు ఆ అమ్మకాలపై కొంత మొత్తంలో లాభం పొందాడు. 1940 లో అప్పీలుదారు తన సోదరుడు, దర్భంగా మహారాజా నుండి పెద్ద మొత్తంలో డబ్బును అప్పుగా తీసుకున్నాడు మరియు ఖాతా నెం.2 పేరుతో కొత్త ఖాతాను తెరిచాడు , ఇందులో మహారాజా నుండి అరువుగా తీసుకున్న డబ్బులో కొనుగోలు చేసిన మరియు విక్రయించిన షేర్లకు సంబంధించిన అన్ని నమోదులు ఉన్నాయి. అసెస్‌మెంట్ సంవత్సరంలో 1944-45 నుండి 1948-49 వరకు అప్పీలుదారు

షేర్ల కొనుగోలు మరియు అమ్మకం ద్వారా పొందిన లాభాలు అనేక లక్షల వరకు ఉన్నాయి మరియు ఆదాయపు పన్ను అధికారి వ్యాపార లాభాలుగా ఆదాయపు పన్నుకు బాధ్యులని నిర్ధారించారు. అప్పిలేట్ అసిస్టెంట్ కమీషనర్ అసెస్‌మెంట్‌లను సమర్థించారు కానీ 1944-45 సంవత్సరాల్లో లాభాలను మినహాయించారు. రెండు పక్షాల అప్పీల్‌పై అప్పీలేట్ ట్రిబ్యునల్ అప్పీలుదారుని షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీలలో డీలర్‌గా పరిగణించాలని మరియు అందువల్ల లాభాలను ఆదాయపు పన్నుకు మదింపు చేయవచ్చని రుజువు చేసింది. ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్ 66(2) కింద హైకోర్టు కింది రెండు ప్రశ్నలను పేర్కొంది మరియు వాటికి సానుకూలంగా సమాధానమిచ్చింది:-

"(1) కేసు యొక్క పరిస్థితులలో , అసెస్సీ ప్రతి ఖాతాకు సంబంధించి షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీలలో డీలర్ అని మరియు అందువల్ల పన్ను విధించబడతారని అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్ యొక్క నిర్ధారణకు మద్దతు ఇచ్చే అంశాలు ఉన్నాయా?

(2) 1941-42 అంచనాకు సంబంధించి అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్ యొక్క అన్వేషణకు సంబంధించి, వాటాలు మరియు సెక్యూరిటీల అమ్మకం మరియు కొనుగోలు యొక్క లాభాలు మరియు లావాదేవీలు లాభాలకు సమానమని ప్రస్తుత కేసులో అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్‌కు తెరిచి ఉంది. వ్యాపారం మరియు పన్ను విధించబడుతుందా?"

స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా అప్పీల్ చేసిన తర్వాత అప్పీలుదారు జమీందార్ కావడం వల్ల షేర్లను కొనడం మరియు అమ్మడం తన సాధారణ కార్యకలాపం కాదని మరియు అలాంటి వ్యాపారమేమీ చేయలేదని, అయితే అతని కొనుగోళ్లు మరియు అమ్మకాలు అతని మిగులు డబ్బుల పెట్టుబడుల

స్వభావంతో ఉన్నాయని వాదించాడు మరియు అందువల్ల అమ్మకాల ద్వారా పొందిన అదనపు మొత్తాలు మూలధన రశీదులు కేవలం మిగులు మరియు లాభాలు కాదు.

ఉత్పత్తి చేయబడిన మెటీరియల్స్ మరియు రుజువైన వాస్తవాలపై అప్పీలుదారు సరిగ్గా అంచనా వేయబడ్డాడని భావించాలి. అటువంటి లావాదేవీలకు వర్తించే సూత్రం ఏమిటంటే , ఒక సాధారణ పెట్టుబడి యజమాని దానిని గ్రహించి, అతను చెల్లించిన అసలు ధర కంటే ఎక్కువ ధరను పొందినప్పుడు, మెరుగుపరచబడిన ధర ఆదాయపు పన్నుకు అంచనా వేయదగిన లాభం కాదు , కానీ ఎక్కడ ప్రస్తుత సందర్భంలో చేసేది కేవలం రియలైజేషన్ లేదా పెట్టుబడి మార్పు మాత్రమే కాదు , వ్యాపారాన్ని నిజంగా కొనసాగించడంలో చేసిన చర్య ప్రశంసలుగా రికవర్ చేసిన మొత్తం అంచనా వేయవచ్చు.

G వెంకటస్వామి నాయుడు & కంపెనీ V ఆదాయపు పన్ను కమిషనర్, [1959] Supp.I S.C.R. 464, ***ఓరియంటల్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ కంపెనీ లిమిటెడ్ V ఆదాయపు పన్ను కమిషనర్***, [1958] S.C.R. 49, ***రాజా బహదూర్ కామక్ష్య నారాయణ్ సింగ్ V ఆదాయపు పన్ను కమిషనర్ , బీహార్ మరియు ఒరిస్సా***, (1943) L.R. 70 I.A. 180, చర్చించారు.

లావాదేవీల గణనీయమైన స్వభావం , పుస్తకాలను నిర్వహించే విధానం , కొనుగోలు చేసిన మరియు విక్రయించిన షేర్ల పరిమాణం మరియు కొనుగోళ్లు మరియు విక్రయాల మధ్య నిష్పత్తి మరియు హోల్డింగ్ అప్పీలుదారు షేర్లలో వ్యవహరిస్తున్నట్లు నిర్ధారణకు రావాలని ట్రిబ్యునల్ సమర్థించింది. వ్యాపారంగా. హైకోర్టు ఆ ఫలితాలపై జోక్యం చేసుకోలేక పోయింది మరియు ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానం ఇచ్చింది.

ఆదాయ-పన్ను విషయాలలో *రెస్ జ్యుడికాటా* లాంటివి ఏవీ లేవు మరియు అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్‌కు తాను చేసిన నిర్ధారణను అందించడానికి ఇది చాలా ఓపెన్‌గా ఉంది.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్స్ నం.137 నుండి 141,1958 వరకు.

1955 లోని వివిధ జ్యుడీషియల్ కేసులు నం.362 నుండి 366 వరకు పాట్నా హైకోర్టు ఏప్రిల్ 26, 1956 నాటి తీర్పు మరియు ఆర్డర్ నుండి ప్రత్యేక సెలవు ద్వారా అప్పీలు.

ఎ.వి. విశ్వనాథ శాస్త్రి ఎస్.కె. మజుందార్ మరియు I.N. Shroff, నం.2 నుండి 4 వరకు ఉన్న అప్పీళ్లకు (అన్ని అప్పీళ్లలో).

హర్దయాల్ హార్డీ మరియు డి. గుప్తా, ప్రతివాది (అన్ని అప్పీళ్లలో).

1960 డిసెంబర్ 15. కోర్టు తీర్పు వెలువరించింది

కపూర్, J. – అప్పీలుదారుగా ఉన్న మదింపుదారు పాట్నా హైకోర్టు తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా ఈ ఐదు అప్పీళ్లను తీసుకువచ్చారు , దీని ద్వారా భారతీయ ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని

సెక్షన్ 66(2) కింద ప్రారంభించిన రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానమిచ్చారు. అప్పీలుదారు మరియు ఆదాయపు పన్ను కమిషనర్‌కు అనుకూలంగా.

అప్పీలుదారు దర్భంగా దివంగత మహారాజాధి రాజాకుమారుడు మరియు ప్రస్తుత మహారా జా సోదరుడు. తండ్రి 1929లో మరణించారు మరియు అప్పీలుదారుకు రాజ్‌నగర్ ఎస్టేట్ నిర్వహణ ద్వారా ఇవ్వబడింది. అతనికి ఏడాదికి రూ.30,000 భత్యం కూడా ఇవ్వబడింది, తరువాత దానిని రూ.48,000కి పెంచారు. 1929 నుండి , అప్పీలుదారు తన నగదు మిగులును షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీలలో పెట్టుబడి పెట్టాడు, దాని ఖాతా ఖాతా బుక్ నం.1 అని పిలువబడేదానిలో నమోదు చేయబడింది. 1930 సంవత్సరం నుండి 1941-42 సంవత్సరం వరకు అప్పీలుదారు పెద్ద సంఖ్యలో షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీలను కొనుగోలు చేశారు , 1941-42 అకౌంటింగ్ సంవత్సరం నాటికి వాటి విలువ రూ.14.91 లక్షలు.ఈ కాలంలో అప్పీలుదారు 1936- 37 మరియు 1939-40 అకౌంటింగ్ సంవత్సరంలో వరుసగా 1.48 లక్షలు మరియు 1.69 లక్షల విలువ కలిగిన షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీలను విక్రయించారు. అతను ఈ అమ్మకాలపై కొంత మొత్తంలో లాభాలను ఆర్జించాడు , అయితే మునుపటి కేసులో ఆదాయపు పన్ను కమిషనర్ మరియు తరువాతి కేసులో ఆదాయపు పన్ను ట్రిబ్యునల్ ఆదేశాల ప్రకారం , ఈ మొత్తాలను ఆదాయపు పన్నుగా అంచనా వేయలేదు. అకౌంటింగ్ సంవత్సరాల్లో 1942-43 నుండి 1946-47 వరకు అప్పీలుదారు కొన్ని షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీలను కొనుగోలు చేసి విక్రయించాడు. ఖాతా నం.1 లోని నమోదులు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:-

సంవత్సరం	సంవత్సరం ప్రారంభంలో ఖర్చుతో షేర్లు & సెక్యూరిటీల మొత్తం విలువ	కొనుగోలు చేసిన షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీల మొత్తం ఖర్చు	సంవత్సరంలో విక్రయించబడిన షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీల మొత్తం ధర
1350 Fs. / 1942–43	రూ.14.66 లక్షలు	నిల్	రూ.4.68 లక్షలు (13 అంశాలు)
1351 Fs. / 1943–44	రూ.9.98 లక్షలు	Rs.2.37 లక్షలు (4 అంశాలు)	రూ.4.16 లక్షలు (12 అంశాలు)
1352 Fs. / 1944–45	రూ.8.20 లక్షలు	రూ.3.05 లక్షలు. (2 అంశాలు) మరియు ఇతర కాల్ మనీ	రూ.0.69 లక్షలు (3 అంశాలు)
1353 Fs. / 1945–46	రూ.10.52 లక్షలు	నిల్	రూ.1.03 లక్షలు (3 అంశాలు)
1354 Fs. / 1946–47	రూ.9.50 లక్షలు	రూ.15.83 లక్షలు. (9 అంశాలు)	రూ.3.39 లక్షలు (2 అంశాలు)

మరియు ఇన్ని సంవత్సరాలలో అప్పీలుదారు లాభాలను ఆర్జించారు , ఇది 1942–43 అకౌంటింగ్ సంవత్సరంలో రూ.2 ,56,959 నుండి 1946–47 అకౌంటింగ్ సంవత్సరంలో రూ.33 ,174 వరకు ఉంది.

జూలై 16 , 1940న, అప్పీలుదారు మర్కంటైల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాతో ఓవర్–డ్రాఫ్ట్‌ను ఏర్పాటు చేశాడు మరియు వాస్తవానికి షేర్ల కొనుగోలు కోసం రూ.10,000 ఉపసంహరించుకున్నాడు. కానీ అతని సోదరుడు మహారాజా అతనికి వడ్డీ లేకుండా రూ. 10 లక్షలు అడ్వాన్స్‌గా ఇచ్చాడు మరియు తద్వారా ఓవర్‌డ్రాఫ్ట్ చెల్లించబడింది. నం.2 ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ ఖాతా పేరుతో అప్పీలుదారు పుస్తకాలలోకొత్త ఖాతా తెరవబడింది , మహారాజాధిరాజ్ నుండి అరువుగా తీసుకున్న డబ్బు నుండి కొనుగోలు చేసిన మరియు విక్రయించిన షేర్లకు సంబంధించి అన్ని నామోదులుకలిగి ఉంది. ఈ ఖాతాలో వివిధ సంవత్సరాలకు సంబంధించిన నమోదులు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:–

సంవత్సరం	సంవత్సరం ప్రారంభంలో ఖర్చుతో షేర్లు &సెక్యూరిటీల మొత్తం విలువ	సంవత్సరంలో కొనుగోలు చేసిన షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీల మొత్తం ఖర్చు	సంవత్సరంలో విక్రయించబడిన షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీల మొత్తం ధర
1347 Fs. / 1939–40	నిల్	రూ.6.05 లక్షలు (8 అంశాలు)	నిల్

1348 Fs. 1940-41	రూ.6.05 లక్షలు	రూ.6.21 లక్షలు (32 అంశాలు)	రూ.1.78 లక్షలు (1 item)
1349 Fs. 1941-42	రూ.10.47 లక్షలు	నిల్	నిల్
1350 Fs. 1942-43	రూ.10.55 లక్షలు	రూ.0.24 లక్షలు (1 అంశం) (దర్భంగాషుగర్)	రూ.3.60 లక్షలు (2 అంశాలు)
1351 Fs. 1943-44	రూ.7.80 లక్షలు	రూ.2.29 లక్షలు (1 అంశం) (దర్భంగాషుగర్)	రూ.3.60 లక్షలు (9 అంశాలు)
1352 Fs. 1944-45	రూ.6.49 లక్షలు	నిల్	రూ.1.25 లక్షలు**అప్పీల్ కింద** (3 అంశాలు)
1353 Fs. 1945-46	Rs.5.23 లక్షలు	రూ.9.65 లక్షలు (1 అంశం) (పోర్ట్ ట్రస్ట్ deb.)	రూ.0.30 లక్షలు (1 అంశం)
1354 Fs.	రూ.14.60 లక్షలు	రూ.11.04 లక్షలు	రూ.9.65 లక్షలు

1946-47		(5 అంశాలు)	(1 అంశం) (పోర్ట్ ట్రస్ట్ deb.)

హైకోర్టు అప్పీలుదారు యొక్క లావాదేవీలను మూడు కాలాలుగా విభజించింది, అంటే 1930-31 నుండి 1940-41 వరకు , 1941-42 నుండి 1943-44 వరకు మరియు 1944-45 నుండి 1948-49 వరకు అసెస్‌మెంట్ సంవత్సరాలు. మొదటి వ్యవధిలో ఖాతా స్టేట్‌మెంట్ చూపినట్లుగా , అప్పీలుదారు మూలధనం యొక్క ప్రశంసలుగా క్లెయిమ్ చేసిన లాభంలో రెండు అమ్మకాలు జరిగాయి. ఆ రెండు మొత్తాలను ఇన్‌కమ్‌టాక్స్ అధికారులు ఒక సందర్భంలో మరియు ఇన్‌కమ్ ట్యాక్స్ అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్ మరొక సందర్భంలో పెట్టుబడులను మార్చినట్లుగా అంచనా వేయకుండా మినహాయించారు. అదేవిధంగా రెండవ కాలంలో కూడా 1942-43 అసెస్‌మెంట్ సంవత్సరానికి రూ.39,325 మొత్తం పన్ను విధించబడదని నిర్ధారించబడింది. ఆ విధంగా రెండో పీరియడ్‌లో అసెస్సీ ఎలాంటి వ్యాపారాన్ని కొనసాగించకూడదని నిర్ణయించారు. మూడవ పీరియడ్‌లో అంటే 1944-45 నుండి 1948-49 వరకు అసెస్‌మెంట్ సంవత్సరాలలో అప్పీలుదారు షేర్ల కొనుగోలు మరియు అమ్మకం ద్వారా పొందిన లాభాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:-

1944-45	----.	----.	రూ.2,62,000 మరియు బేసి
1945-46	------	----.	రూ.3,95,000 మరియు బేసి
1946-47	----.	----.	రూ.1,57,000

మరియు బేసి

1947-48	.....	.....	రూ.1,33,000 మరియు బేసి
1948-49	.....	.....	రూ. 76,000 మరియు బేసి

ఆదాయ-పన్ను అధికారి వీటిని వ్యాపార లాభాలుగా ఆదాయపు పన్నుకు బాధ్యులుగా భావించారు. అప్పీల్‌పై అప్పీలేట్ అసిస్టెంట్ కమీషనర్ 1944-45 మరియు 1945-46 సంవత్సరాలకు లాభాలను మినహాయించారు, అయితే 1946-47 నుండి 1948-49 సంవత్సరాలకు అసెస్‌మెంట్‌లు సమర్థించబడ్డాయి. దీనిపై రెండు పార్టీలు అప్పీలేట్ ట్రిబ్యునల్‌ను ఆశ్రయించాయి. అప్పీలుదారుని షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీలలో డీలర్‌గా పరిగణించాలని మరియు లాభాలను ఆదాయపు పన్నుకు అంచనా వేయవచ్చని ఇది సాక్ష్యంగా ఉంచింది. అప్పీలుదారు ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్ 66(1) ప్రకారం కేసును పేర్కొనడానికి దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. ఈ దరఖాస్తు కొట్టివేయబడింది , అయితే హైకోర్టు ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్ 66(2) ప్రకారం చట్టంలోని రెండు ప్రశ్నలపై కేసును తెలియజేయాలని ఆదేశించింది. ప్రశ్నలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

(1) కేసు పరిస్థితులలో , అసెస్సీ ప్రతి ఖాతాలకు సంబంధించి షేర్లు మరియు సెక్యూరిటీలలో డీలర్ అని మరియు అందువల్ల పన్ను విధించబడతారని అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్ యొక్క నిర్ధారణకు మద్దతు ఇచ్చే అంశాలు ఉన్నాయా?

(2) 1941/42 అంచనాకు సంబంధించి అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్ యొక్క అన్వేషణలకు సంబంధించి, వాటాలు మరియు సెక్యూరిటీల అమ్మకం మరియు కొనుగోలు యొక్క లాభాలు మరియు లావాదేవీలు మొత్తంగా ఉండేలా అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్‌కు ప్రస్తుత సందర్భంలో తెరిచి ఉంది. వ్యాపారం యొక్క లాభాలకు మరియు పన్ను విధించబడుతుందా?

విచారణకు చేరుకోవడంలో ట్రిబ్యునల్ పరిగణలోకి తీసుకున్న వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులే ట్రిబ్యునల్ ముందు విచారణకు మద్దతునిచ్చాయని మరియు మొదటి ప్రశ్నకు సానుకూలంగా మరియు అప్పీలుదారుకు వ్యతిరేకంగా సమాధానం ఇవ్వబడిందని హైకోర్టు పేర్కొంది. రెండవ ప్రశ్నకు సంబంధించి, సమాధానం మళ్లీ సానుకూలంగా మరియు ప్రత్యేక సెలవుపై ఈ కోర్టుకు వచ్చిన అప్పీలుదారుకు వ్యతిరేకంగా ఉంది.

అప్పీలుదారు తరుపున అతను షేర్లు కొనడం మరియు అమ్మడం అనే వ్యాపారాన్ని కొనసాగించడం లేదని , అయితే అతని కొనుగోళ్లు మరియు అమ్మకాలు అతని మిగులు డబ్బుల పెట్టుబడుల స్వభావాన్ని కలిగి ఉన్నాయని , అందువల్ల అమ్మకాల ద్వారా వచ్చిన అదనపు మొత్తాలు మూలధన రశీదులు మాత్రమేనని వాదించారు. మరియు లాభాలు కాదు. అప్పీలుదారు జమీందార్ కావడం వల్ల షేర్ల కొనుగోలు మరియు అమ్మకం అతని సాధారణ కార్యకలాపం కాదని కూడా సమర్పించబడింది;అతను పెద్ద ఆదాయాన్ని కలిగి ఉన్నాడని మరియు అది అతని మిగులు ఆదాయం అని అతను షేర్లను కొనుగోలు చేయడంలో పెట్టుబడి పెట్టాడు మరియు అతను దానిని లాభదాయకంగా భావించినప్పుడల్లా అతను హోల్డింగ్స్ మరియు సెక్యూరిటీలను మార్చాడు మరియు 1931–32 నుండి

చాలా సంవత్సరాలు అతను షేర్లను కొనుగోలు చేసాడు కానీ అతను చేశాడు వాటిని అమ్మలేదు;ఇన్వెస్ట్‌మెంట్‌ల యొక్క స్వభావమే వాటిని నిరంతరం మార్చవలసి ఉంటుంది , తద్వారా పెట్టుబడి పెట్టబడిన డబ్బు పెట్టుబడిదారుకి ఉత్తమ ప్రయోజనానికి ఉపయోగపడుతుంది ; మరియు అమ్మకాలు నిజంగా అతను తన ఉత్తమ ప్రయోజనం కోసం పెట్టుబడి పెట్టిన డబ్బులను తిరిగి ఉపయోగించుకునే ఉద్దేశ్యంతో జరిగినవి.

అప్పీలుదారు తరఫు న్యాయవాది తన సమర్పణకు మద్దతుగా కొన్ని కేసులపై ఆధారపడ్డ మొదటి ప్రశ్న చాలా విస్తృతమైనదని మరియు దానిని హైకోర్టు తప్పుగా పరిమితం చేసిందని మరియు దాని నిజమైన దిగుమతి లో లేవనెత్తిన ప్రశ్నల మాదిరిగానే ఉందని పేర్కొన్నాడు. ఈ కోర్టు ద్వారా నిర్ణయించబడిన కింది కేసులు.అతను ***G. వెంకటస్వామి నాయుడు & కంపెనీ V ది కమీషనర్ ఆఫ్ ఇన్‌కమ్ టాక్స్ [(1959) Supp. 1 S.C.R. 646], ఓరియంటల్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ కంపెనీ లిమిటెడ్ V ది కమీషనర్ ఆఫ్ ఇన్‌కమ్ టాక్స్ , బొంబాయి [***(1958) S.C.R. 49] పై ఆధారపడ్డాడు. మునుపటి కేసులో అసెస్సీ అతను మేనేజింగ్ ఏజెంట్‌గా ఉన్న మిల్లుల పక్కనే ఉన్న నాలుగు ప్లాట్లను కొనుగోలు చేశాడు.వివిధ తేదీల్లో మరియు సుమారు ఐదు సంవత్సరాల తర్వాత వాటిని మిల్లులకు విక్రయించాడు , అందులో అతను తన కొనుగోలు ధర కంటే రూ.43 ,000 అధికంగా ఉన్నట్లు గ్రహించాడు.దీన్ని ఆదాయపన్ను అధికారులు లాభదాయకంగా విక్రయించాలనే ఉద్దేశ్యంతో కొనుగోలుగా పరిగణించారు. వాణిజ్య స్వభావంలో ఒక సాహసం ద్వారా వచ్చే ఆదాయంగా ఆ మొత్తాన్ని అంచనా వేయడానికి మెటీరియల్ ఉందా అనేది ప్రస్తావించబడిన ప్రశ్న. ఆ లావాదేవీ స్వరూపమేనని హైకోర్టు పేర్కొంది. అప్పీల్‌పై ఈ న్యాయస్థానం ట్రిబ్యునల్ వ్యాపార స్వభావంలో ఒక సాహసం అని నిర్ధారణకు రావడానికి ముందు, అది వాణిజ్యం లేదా వ్యాపారం యొక్క భావనతో ముడిపడి ఉన్న చట్టపరమైన అవసరాలను

పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని మరియు అటువంటి ప్రశ్న ఒక చట్టం మరియు వాస్తవం యొక్క మిశ్రమ ప్రశ్న.ఒక వ్యక్తి భూమిని కలిగి ఉండాలనే ఉద్దేశ్యంతో భూమిలో డబ్బును పెట్టుబడి పెట్టి , ఆపై దానిని లాభంతో అమ్మితే అది మూలధన సముపార్జన అని మరియు వాణిజ్య స్వభావంలో సాహసం నుండి పొందిన లాభం కాదని కూడా నిర్ధారించబడింది , కానీ కొనుగోలు చేస్తే మాత్రమే మరియు ప్రత్యేకంగా దానిని లాభంతో తిరిగి విక్రయించాలనే ఉద్దేశ్యంతో మరియు కొనుగోలుదారు తన కోసం ఆస్తిని కలిగి ఉండాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఎన్నడూ కలిగి ఉండదు , లావాదేవీ వాణిజ్య స్వభావంలో ఉందని బలమైన ఊహ ఉంటుంది, కానీ అది కూడా తిరస్కరించదగిన ఊహ. ఎటువంటి ఖండన సాక్ష్యాలు లేనప్పుడు కొనుగోలు చేయడం తరువాతి వర్గంలోకి వస్తుంది , అంటే వాణిజ్య స్వభావంలో సాహసం. ***ఓరియంటల్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ కేసులో*** [(1958) S.C.R. 49] మదింపుదారు ఒక పెట్టుబడి సంస్థ. ఇది కొన్ని షేర్లను కొనుగోలు చేసింది మరియు వాటిని విక్రయించింది మరియు వాటాల కొనుగోలు మరియు విక్రయంలో ఎటువంటి వ్యాపారాన్ని నిర్వహించనందున అది పెట్టుబడిదారుడిగా పరిగణించబడుతుందని మరియు డీలర్‌గా పరిగణించబడదని పేర్కొన్న షేర్లను విక్రయించింది. ట్రిబ్యునల్ ఉత్తర్వు నుండి చట్టానికి సంబంధించిన ఎలాంటి ప్రశ్న తలెత్తలేదనే కారణంతో హైకోర్టుకు రిఫరెన్స్ కోసం అసెస్సీ దరఖాస్తులు తిరస్కరించబడ్డాయి. మదింపుదారుడి వ్యాపారం షేర్లు మరియు ఆస్తులలో డీల్ చేయడం లేదా కేవలం పెట్టుబడిగా ఉందా అనే ప్రశ్న చట్టం మరియు వాస్తవం యొక్క మిశ్రమ ప్రశ్న అని మరియు కనుగొనబడిన వాస్తవాల యొక్క చట్టపరమైన ప్రభావం చట్టానికి సంబంధించిన ప్రశ్న అని మరియు ఈ కోర్టు కేసును ఆదేశించింది. అది రూపొందించిన రెండు ప్రశ్నలపై పేర్కొనాలి. వాటిలో ఒక ప్రశ్న ప్రస్తుత సందర్భంలో మొదటి ప్రశ్నకు సమానంగా ఉంది , అయితే రెండవ ప్రశ్న విస్తృతమైనది , అంటే షేర్ల విక్రయం మొదలైన వాటి వల్ల వచ్చే లాభాలు మరియు నష్టాలను వ్యాపార లాభాలుగా పన్ను విధించవచ్చా.

ప్రస్తుత కేసులో హైకోర్టు సమాధానమివ్వాల్సిన ప్రశ్న ఇరుకైనది మరియు కోర్టు ముందు ఉన్న విషయాలపై దానికి సమాధానం సరిగ్గా ధృవీకరించబడింది. అయితే, ప్రశ్న విస్తృతంగా పరిగణించబడినప్పటికీ, ఉత్పత్తి చేయబడిన పదార్థాలు మరియు నిరూపించబడిన వాస్తవాలపై అప్పీలుదారు సరిగ్గా అంచనా వేయబడినట్లు భావించాలి. అప్పీలుదారు తరఫు న్యాయవాది అకౌంటింగ్ సంవత్సరాల్లో అతనికి వచ్చిన మొత్తాలు మూలధన సమీకరణల స్వభావంలో ఉన్నాయని , అందువల్ల అంచనా వేయలేమని వాదించారు. మద్దతులో , అప్పీలుదారు తరపు న్యాయవాది ఈ క్రింది కేసులపై ఆధారపడ్డారు:– ***రాజా బహదూర్ కామఖ్య నారాయణ్ సింగ్ V ఆదాయపు పన్ను కమిషనర్, బీహార్ & ఒరిస్సా [***(1943)L.R.70I.A. 180, 194] ఇక్కడ **లార్డ్ రైట్ షేర్ల** విక్రయం ద్వారా వచ్చే లాభాలు మూలధనంగా ఉండవచ్చని గమనించారు విక్రేత తన సెక్యూరిటీలను మార్చుకునే సాధారణ పెట్టుబడిదారుడు కానీ కొన్ని సందర్భాల్లో షేర్లను విక్రయించే వ్యక్తి పెట్టుబడి కంపెనీ లేదా బీమా కంపెనీ అయితే అది ఆదాయం కావచ్చు. ఇతర కేసులు ***కాలిఫోర్నియా కాపర్ సిండికేట్ లిమిటెడ్ V హారిస్ [(1904) 5 T.C. 159]; కూపర్ V స్టబ్స్ [(1925) 10T.C. 29,57]; లీమింగ్ V జోన్స్ [(1930) 15 T.C. 333]మరియు ఎడ్వర్డ్స్ V బారిస్టో & హారిసన్ [(1955) 36 T.C. 207].*** ఈ కేసులను చర్చించాల్సిన అవసరం లేదు ఎందుకంటే అటువంటి లావాదేవీలకు వర్తించే సూత్రం ఏమిటంటే , ఒక సాధారణ పెట్టుబడి యజమాని దానిని గ్రహించి , దాని కోసం అతను మొదట సంపాదించిన దానికంటే ఎక్కువ ధరను పొందినప్పుడు , మెరుగుపరచబడిన ధర లాభాన్ని అంచనా వేయదు. ఆదాయపు పన్నుకు కానీ ప్రస్తుత సందర్భంలో చేసేది కేవలం రియలైజేషన్ లేదా పెట్టుబడి మార్పు మాత్రమే కాదు, వ్యాపారాన్ని నిజంగా కొనసాగించడంలో చేసిన చర్య ప్రశంసల రూపంలో తిరిగి పొందబడుతుంది.

జూలై 1948లో అప్పీలుదారు వడ్డీ లేకుండా పెద్ద మొత్తంలో దాదాపు రూ.10 ,00,000 వరకు అప్పు తీసుకున్నాడు , సందేహం లేదు.అతను నెం.2 ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ ఖాతా పేరుతో కొత్త ఖాతాను ప్రారంభించాడు.అప్పీల్ షేర్లలో కొనుగోలు మరియు విక్రయించబడిన అంచనా సంవత్సరాలలో మొదటి ఖాతా అని పిలువబడే రూ.4.68 లక్షల నుండి రూ.69 వేల వరకు మరియు రూ.9 ,64,000 నుండి లేదా పోర్ట్ ట్రస్ట్ డిబెంచర్లు మినహాయించబడినప్పటికీ రూ. 3 ,60,000 నుండి రూ.30 ,000. పరిమాణం మరియు ఫ్రీక్వెన్సీ మరియు కొనుగోళ్లు మరియు మొత్తం హోల్డింగ్‌లకు అమ్మకాల నిష్పత్తి సాక్ష్యం , దీని నుండి ఆదాయపు పన్ను అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్ అప్పీలుదారు యొక్క కార్యకలాపాల యొక్క నిజమైన స్వభావానికి సంబంధించిన నిర్ధారణకు రావచ్చు. ప్రస్తుత కేసుకు వర్తించే సూత్రం ఏమిటంటే, మేము పైన చెప్పినది మరియు ట్రిబ్యునల్ ముందు ఉన్న సాక్ష్యం, అంటే, లావాదేవీల యొక్క గణనీయమైన స్వభావం, పుస్తకాలు నిర్వహించబడిన విధానం , కొనుగోలు చేసిన షేర్ల పరిమాణం మరియు అమ్మకం మరియు కొనుగోళ్లు మరియు అమ్మకాలు మరియు హోల్డింగ్‌ల మధ్య నిష్పత్తి, ఈ విషయంపై అప్పీలుదారు షేర్లలో వ్యాపారంగా వ్యవహరిస్తున్నట్లు నిర్ధారించడానికి మెటీరియల్ ఉందని ట్రిబ్యునల్ నిర్ధారణకు వస్తే , దానిలో జోక్యం చేసుకోలేరు హైకోర్టు మరియు మా అభిప్రాయం ప్రకారం , అప్పీలుదారుకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న ప్రశ్నకు ఇది సరైన సమాధానం ఇచ్చింది.

రెండవ ప్రశ్న పూర్తిగా నిరాధారమైనది. ఆదాయపు పన్ను విషయాలలో న్యాయనిర్ణేత అనేవి ఏవీ లేవు.అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్ కొనుగోలు మరియు అమ్మకం మరియు హోల్డింగ్‌ల పరిమాణాన్ని చూపే అప్పీలుదారు యొక్క కార్యకలాపాలను పట్టిక రూపంలో ఉంచింది మరియు అది చేసిన నిర్ధారణను అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్‌కు తెలియజేయడానికి తెరవలేదని చెప్పలేము.

మా అభిప్రాయం ప్రకారం , అప్పీలుదారుపై హైకోర్టు సరైనదే. అందువల్ల , అప్పీలు ఖర్చులతో కొట్టివేయబడుతుంది. ఈ కోర్టులో ఒక విచారణ రుసుము.

అప్పీళ్లు కొట్టివేయబడ్డాయి.